

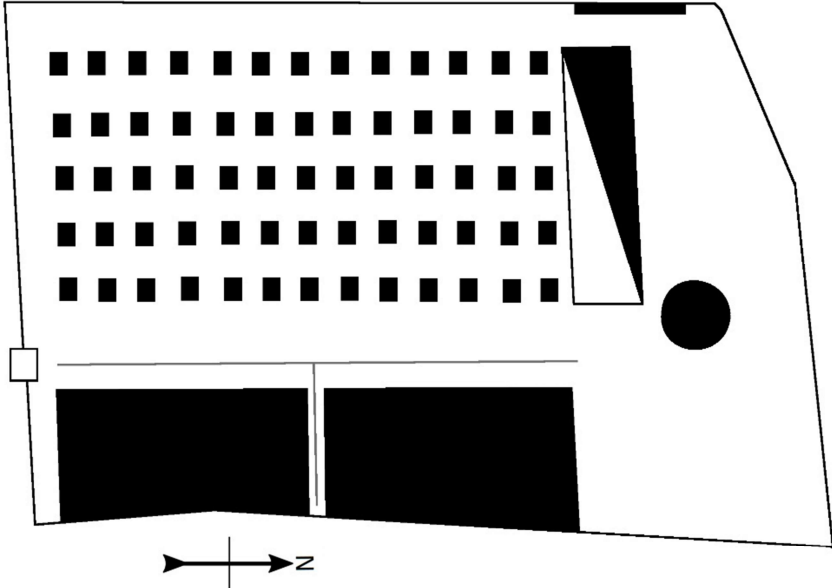
Karta ewidencyjna obiektu grobownictwa wojennego

Gmina: DĄBIE

Nr ewidencyjny: 3009045_2

Rodzaj obiektu ¹	Nazwa obiektu	Miejscowość
CMENTARZ WOJENNY	CMENTARZ WOJENNY Z OKRESU I WOJNY ŚWIATOWEJ	CHEŁMNO NAD NEREM
Zdjęcie – widok ogólny	Kategoria	I wojna światowa, II wojna światowa
  		
Adres województwo / powiat / gmina	WIELKOPOLSKIE / KOLSKI / DĄBIE	
ulica / lokalizacja opisowa	Przy posesji nr 16	
Właściciel / zarządca terenu / działka nr	Własność prywatna / 300904_5.0005.AR_1.122	
Kwatera, rząd / ewent. lokalizacja opisowa	Na północnym brzegu Neru, około 80 m. na południe od szosy Koło-Dąbie / 52°06'35.0"N 18°45'35.0"E (52.109734, 18.759733)	
Podstawowa informacja o pochowanych	ŻOŁNIERZE ROSYJSCY I NIEMIECCY, CYWILE	
Datowanie	1914-1916 r.	
Forma ochrony	CMENTARZ WOJENNY Ewidencja zabytków: wpis z 1.07.1995 r.	
Wymiary (szer., głęb., wys.)	ok. 0,130 ha	
Material	Beton, granit, sztuczny kamień, ziemne	

¹ cmentarz wojenny / kwatera wojenna / mogiła zbiorowa / grób indywidualny....

Szkic sytuacyjny		Opis obiektu i inskrypcje	
		Cmentarz o regularnym układzie (na planie prostokąta); przestrzennie podzielony na 3 części: I – groby indywidualne (w zachodniej części cmentarza) II – mogiły zbiorowe (2, we wschodniej części cmentarza) III – mauzoleum (rotunda; wraz z nieoznaczoną przestrzenią mogiłą żołnierzy niemieckich z II wojny światowej oraz 3 tablicami na murze ogrodzeniowym, w północnej części cmentarza). Groby indywidualne wykonane ze sztucznego kamienia; o rozmiarach (szer. x dł. x wys., w cm) – podstawa: 60 x 60 x 10, cokół: 40 x 41 x 7,5 (od frontu) i 16,5 (z tyłu), 37 x 37,5 x 2. Mauzoleum wybudowane z łamanego i opracowanego kamienia polnego (granit). Betonowe tablice (z symboliką wojskową) na murze – tzw. ściana pamięci. Mogiły zbiorowe ziemne (w przypadku I wojny światowej – okrawężnikowane; z II wojny światowej – nieoznaczona przestrzeń).	
Stan zachowania i najważniejsze postulaty konserwatorskie		Bibliografia	Dane dot. osób pochowanych, okoliczności śmierci, pierwotnego miejsca pochówku; historia obiektu itp.
Teren zachowany w złym stanie. Wymagane przeprowadzenie gruntownych prac konserwatorskich.		<i>Sturmflut. Das Erleben des 7. Thür(ingischen) Infanterie-Regiments Nr. 96 im Weltkrieg</i>, oprac. Arnold Bölsche, Zeulenroda / Sporn 1935. Archiwum Państwowe w Łodzi, Urząd Wojewódzki Łódzki, Akta dotyczące ewidencji cmentarzy wojennych, sygn. 39/166/0/-/79a. <i>Śladami walk 3 Dywizji Gwardyjskiej na ziemi łódzkiej (1914-1915 r.)</i>, oprac. Michał B. Jagiełło, Łódź 2010. Karta cmentarza nr 20793 z portalu Zabytek.pl	Na cmentarzu znajdują się: 65 grobów indywidualnych i 3 mogiły zbiorowe. W grobach z I wojny światowej spoczywają żołnierze niemieccy i rosyjscy polegli w trakcie walk pod Chełmnem w połowie listopada 1914 r., stanowiących część bitwy pod Łodzią (11 listopada – 6 grudnia 1914 r.). Wg przekazu właściciela terenu w mogile zbiorowej z II wojny światowej pochowano 14 żołnierzy Wehrmachtu (pochodzenia austriackiego), 1 dziecko (pochodzenia niemieckiego) oraz szczątki 11 cywilnych ofiar walk z 1945 r. (osób pochodzenia niemieckiego).
		Załączniki	W ewidencji zabytków zapisano, że mauzoleum zostało poświęcone niemieckiemu generałowi z I wojny światowej (informacja niepotwierdzona źródłowo). Pierwotnie posiadało okalający je napis, który się nie zachował i obecnie nie ma po nim żadnego śladu.
		Dokumentacja fotograficzna – stan na 14.03.2025 r. – w wersji elektronicznej.	
Załącznik nr 1. Pochowani na cmentarzu z okresu I wojny światowej w Chełmnie nad Nerem.			
Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data, podpis):		Sławomir Józefiak, 27.11.2025 r.	